

VLAAMSCHE LAND, Het, naam van een uitgeverij, boekhandel en weekblad, in 1919 opgericht door een groep Antwerpse katholieken onder leiding van August van Cauwelaert.

Uitgeverij en boekhandel beleefden een geringe bloei (het fonds werd door de Vlaamsche Boekenhalte te Leuven overgenomen), doch het weekblad, dat verscheen van 19 april 1919 tot 25 december 1926, ontwikkelde zich, aanvankelijk onder Alfons Jeurissen en Marnix Gijsen en daarna onder Gerard Walschap, die er met Frans Delbeke de koers van bepaalde, tot een leidinggevende periodiek in het katholiek milieu, al bleef het aantal abonnees gering. Medewerkers van het eerste uur waren o.m. F. van Cauwelaert en A. van de Perre (voor de Vlaamse Beweging), F. Prims en pater V. Claes (voor maatschappelijke aangelegenheden), M.E. Belpaire, L. Duyckers, Maria en Margriet Baers en Juliette de Groodt-Adant (voor vrouwenleven), J. Muls, H. Hoste en E. Hullebroeck (voor kunst en muziek), J. de Cock, J. Persyn, C. Verschaeve, M. Sabbe, J. Grietens, J. Simons, R. Vermandere, E. Claes en Stefanie Claes-Vetter (voor letterkunde), F. Daels, F. Meeus en A. de Groodt (voor geneeskunde). Verder verschenen er rubrieken van M. Cordemans (over buitenlandse politiek) en J. Eeckhout (over literatuur), terwijl J. Hammenecker er zijn Colloquia en E. Claes, onder het pseudoniem E. van Cleef, geestige schetsen over parlamentsleden in publiceerden.

Van belang voor de V.B. waren met name ook een aantal artikelen over politieke samenwerking tussen christenen en socialisten van de hand van O. Spruytte, en vooral de wekelijkse vrije rubriek (1921-'25, onder het pseudoniem Thomas van der Schelden) van Lodewijk Dosfel (z. ook aldaar), die er de theoretische grondslagen van het nationalisme in uiteenzette.

Nadat het blad door financiële oorzaken ten onder was gegaan, o.m. doordat de bisschoppen de priesters verplichtten hun abonnement op te zeggen, verschenen als afsplitsingen van Het Vlaamsche Land enerzijds Hooger Leven (z. aldaar in het Supplement) en anderzijds Jong Dietschland (z. aldaar).

LITERATUUR: J. Rombouts, *August van Cauwelaert en zijn tijd* (1951, p. 43-44); - J. Florquin, *Marnix Gijsen*, in *Ten Huize van...*, I (1962, p. 76-77); - A. Westerlinck, *Gesprekken met Walschap*, I (1969, p. 14-16). LUDO SIMONS